

OVERSIKTSPLAN- LEGGING I SKOGBRUKET

*Veileder for skogbruksmyndighetenes arbeid med
kommunevise, tiltaksrettede oversiktsplaner for
skogsektoren*

FORORD

Landbruksdepartementet anbefalte i St. prp. nr. 8 (1992-93) Landbruk i utvikling at det bør utarbeides tiltaksrettede miljø- og ressursplaner for landbruket i de enkelte kommuner. Som et ledd i dette arbeidet ble det lagt opp til at det skal utarbeides kommunevise, tiltaksrettede oversiktsplaner for skogbruket. Stortinget har i Innst. S. nr. 92 (1992-93) gitt sin tilslutning til dette opplegget.

Oversiktsplanleggingen for skogbruket har som målsetting å bidra til at nasjonale skogpolitiske mål nås, og skal sikre at skogbruket settes inn i et helhetlig samfunnsmessig perspektiv. Opplegget tar utgangspunkt i at dette best kan skje gjennom å klargjøre og styrke skogbrukets næringsmessige betydning og utviklingsmuligheter i kommunene, og det er utformet med sikte på å legge grunnlaget for at skogbruket på en bedre måte aktivt kan delta i, og gi innspill til, kommunale planprosesser. Klargjøring av skogbrukets arealinteresser, målretting av virkemiddelbruken i forhold til hovedmålene i skogpolitikken og integrering av miljøarbeidet i skogsektorens virksomhet er de sentrale elementene i planarbeidet.

Foreliggende veileder gir retningslinjer for arbeidet med oversiktsplanlegging. Hovedformålet med veilederen er å bidra til at arbeidet kommer igang, gjennom å peke på enkelte grunnleggende elementer ved planarbeidet.

Departementet ber Fylkesmennene påse at landbrukskontorenes oversiktsplanlegging for skogbruk i kommunene intensiveres.

Landbruksdepartementet, juli 1993.

INNHOLD

1.0 BAKGRUNN

2.0 MÅL

3.0 HOVEDINNHold

4.0 PLANGRUNNLAGET

5.0 ANSVAR OG GJENNOMFØRING

6.0 AREALDELEN

6.1 Arealkategorier - kartfesting

6.2 Areal- og vegvurderinger

6.3 Nærmere om vegvurderingene

6.4 Andre planema

6.5 Kartframstilling

7.0 HANDLINGSPROGRAM

8.0 VIRKNINGER AV PLANEN

1.0 BAKGRUNN

I St.meld. nr. 46 (1988-89) legger Regjeringen avgjørende vekt på at hensynet til en bærekraftig utvikling innarbeides i all samfunnsplanlegging og sektorpolitikk. Dette innebærer at plan- og sektormyndigheter i sterkere grad enn tidligere må samordne sin innsats, slik at mål og strategier innen ulike sektorer settes inn i en samfunnsmessig helhet.

Utfordringene på dette feltet er særlig store i kommunene. De har de senere årene fått overført større grad av formell myndighet til å løse konkrete utfordringer lokalt, og kommuneplanene er blitt et viktig styringsinstrument for kontroll og helhetlig vurdering av utviklingen.

Det er gjennom Plan- og bygningsloven hovedretningslinjene for arealbruken trekkes opp, og med hjemmel i denne loven kan kommunale myndigheter med rettslig binding avgjøre hva de enkelte arealer skal brukes til. Kommunens disposisjoner kan derfor ha innvirkning på produksjonsgrunnlaget og utviklingen i landbruksnæringene. Landbruket må av den grunn bidra aktivt til kommuneplanlegginga, slik at verdifulle arealer kan sikres til fortsatt landbruksproduksjon.

På denne bakgrunn anbefalte Landbruksdepartementet, i St. prp. nr. 8 (1992-93) Landbruk i utvikling, at planarbeidet i landbruket på sikt bør settes inn i en helhetlig ramme i form av kommunevise planer for landbrukets nærings- og miljøoppgaver. Det er lagt opp til at disse planene skal utformes slik at de klargjør landbruksinteressene i forhold til andre sektorer og kommunale mål. Planene skal dessuten danne grunnlag for samfunnsmessig forsvarlig styring av den offentlige virkemiddelbruken.

Som et ledd i arbeidet med å utvikle miljø- og ressursplaner ble det lagt opp til at det skal utformes lokaltilpassede, tiltaksrettede oversiktsplaner for skogbruket. I tråd med Stortingets behandlingen av St. prp. nr. 8 (1992-93) Landbruk i utvikling skal den tiltaksrettede planleggingen i skogbruket skje på en måte som sikrer at skogeieren kan drive næringsvirksomheten sin på en aktiv måte, og planleggingen skal ha som mål å fremme aktivitet og stimulere til tiltak som er rasjonelle for den enkelte og utviklingen i næringen. Tiltaksplanleggingen skal legge til grunn at det er den enkelte eier som er beslutningstaker, og eieren selv må vurdere om et skogområde gir grunnlag for økonomisk og bærekraftig skogbruk.

Landbruksdepartementet gir i denne veilederen retningslinjer for arbeidet med oversiktsplanlegging i skogbruket. Hovedhensikten med oversiktsplanene er at de med utgangspunkt i arealvurderinger, vegvurderinger, utfordringer i den enkelte kommune når det gjelder næringsutvikling, sysselsetting, miljøvern o.l., skal utformes slik at planleggingen blir et konstruktivt bidrag til arbeidet med å nå overordnede skogpolitiske mål, og de mål kommunestyret har satt for utviklingen i kommunen.

Viktige elementer i planleggingen er ulike former for planarbeid som er igang allerede. Revisjon av vernskoggrenser, etablering av skog på jordbruksareal ute av drift, vegplaner på område eller kommunenivå, tiltaksplanlegging i kyststrøk m. v. er eksempler på slike aktuelle planoppgaver. Resultatene fra dette arbeidet, og planlegging ut fra lokale behov, vil på sikt føre fram til mer helhetlige oversiktsplaner.

Det er i første rekke sentrale skogstrøk i Sør-Norge og i Trøndelagsfylkene som nå bør starte opp arbeidet med oversiktsplanlegging. Opplegget viderefører imidlertid de positive erfaringene som er høstet i forbindelse med tiltaksplanlegging i kyststrøk siden 1987. Departementet anbefaler derfor at de retningslinjer som skisseres i foreliggende veileder om oversiktsplanlegging også legges til grunn ved videreutvikling og rullering av tiltaksplanene i kyststrøkene.

2.0 MÅL

Hovedsiktemålet med planarbeidet er å fremme aktivitet og stimulere til tiltak som ut fra en helhetlig vurdering er rasjonelle for den enkelte og for utviklingen i næringen. Planarbeidet skal sikre at ressursgrunnlaget for skogbruket ivaretas og at forvaltningen av skogressursene skjer i overensstemmelse med de prinsipper og retningslinjer som legges til grunn for skogpolitikken.

Dette innebærer at planene må utformes slik at de danner grunnlag for et økologisk og økonomisk bærekraftig skogbruk, og at de gir en samfunnsmessig nytteverdi ved at de kan:

- *inngå som et element i en samlet jordvernpolitikk*
- *gi grunnlag for at skogbruksinteressene i større grad blir klargjort i kommuneplansammenheng*
- *gi et grunnlag for målretting og prioritering av landbruksmyndighetenes virkemiddelbruk og arbeidsinnsats.*

Viktige delmål i planarbeidet er å:

- *fremskaffe et hjelpemiddel til bruk ved saksbehandling i forbindelse med arealsaker og vegbygging*
- *bevisstgjøre andre aktører og allmenheten i kommunen om verdiskapningen i et næringsrettet skogbruk*
- *synliggjøre nødvendigheten og konsekvensene av skogbruksmessige tiltak overfor kommunen og befolkningen, for på denne måten å få aksept for å videreutvikle skogbruket og skape grunnlag for skogrelatert virksomhet.*

3.0 HOVEDINNHOOLD

Oversiktsplaner for skogbruket skal gi en oversikt over skogbrukets arealinteresser og inneholde et handlingsprogram for skogbruket i kommunen.

Arealdelen bør normalt inneholde en:

- *kartfesting av skogbrukets arealinteresser*
- *oversikt over eksisterende skogsvegnett og en kartfesting av aktuelle nye vegprosjekt*

Handlingsprogrammet skal være en lettfattelig og kortfattet beskrivende del som :

- *klarlegger viktige utfordringer*
- *fastsetter mål for utviklingen på ulike innsatsområder*
- *skisserer en virkemiddelstrategi for skogbruket i kommunen.*

Planen må trekke opp realistiske mål for skogbruket og klargjøre strategier eller vegvalg som fører fram til målene. Det bør legges vekt på at sammenhengen mellom status, mål og strategier kommer klart fram uten at planens beskrivende del blir for omfattende. Erfaringer fra tiltaksplanlegging i skogreisingsstrøk indikerer at resultatmål, strategier og tiltak bør tillegges større vekt enn ressursoversikter og situasjonsbeskrivelser.

Med tanke på klar og entydig presentasjon samt integreringsmuligheter i forhold til kommunal planlegging må billedliggjøring i form av kart (arealdelen) og eventuelt grafikk prioriteres høyt.

4.0 PLANGRUNNLAGET

Områdetakster gir god informasjon om skogressursene og skogtilstanden i de enkelte kommuner. Takstenes oversiktstall for virkes- og arealressursene, behov for ulike tiltak m. v. er et verdifulle grunnlag for skogbrukets planarbeid og analyse av næringens situasjonen i kommunene.

I forbindelse med behandlingen av St. prp. nr. 8 (1992-93) ga Stortinget uttrykk for at den mest sentrale planleggingsoppgaven knytter seg til hovedvegnettet. Også erfaringene fra tiltaksplanleggingen i skogreisingsstrøk viser at utbygging av skogsvegnettet må ofres mer oppmerksomhet i plansammenheng.

Gjennom å sammenholde data fra områdetakstene med konkrete vurderinger av det eksisterende vegnettet og behovet for nye veier, får man et utgangspunkt for å klargjøre og å kartfeste skogbrukets arealinteresser og utarbeide en strategi for bruken av offentlige virkemidler.

Departementet finner grunn til å understreke at planprosessen skal ta utgangspunkt i skogbrukets arealsituasjon i hele kommuner eller områder innenfor kommuner. Planleggingen skal ha karakter av å være oversiktsplanlegging, og detaljerte retningslinjer for skogbehandling, skogsdrift og miljøoppgaver på bestandsnivå inngår ikke i planleggingen.

Det er også grunn til å peke på at informasjon som trekkes ut av kommuneplanens arealdel og lokale sektorplaner kan være avgjørende for de vurderinger som skal gjøres. Det er derfor nødvendig at det opprettes kontakt med andre sektormyndigheter, og at det dras nytte av de opplysninger disse sitter inne med. Dette gjelder spesielt de miljøverdier som registreres og kartfestes av offentlige miljøvernmyndigheter (dokumenterte miljøverdier). Departementet vil imidlertid understreke at landbruksmyndighetene også har et selvstendig sektoransvar for miljømessig forsvarlig samfunnsplanlegging.

5.0 ANSVAR OG GJENNOMFØRING

Fylkesmannen skal påse at arbeidet med oversiktsplanleggingen for skogbruk så snart som mulig kommer igang i kommunene. Dette arbeidet er så sentralt for skogbrukets utvikling at departementet anbefaler at fylkesskogsjefen gis ansvaret for framdrift og koordinering av arbeidet. Fylkesmannens miljøvernavdeling og Fylkeskommunens kulturretat må trekkes med i arbeidet på et tidlig tidspunkt.

Målet er at hele kommunen skal dekket av oversiktsplanen. Det kan likevel være aktuelt at delområder i kommunen prioriteres i første fase av arbeidet. Det kan videre være aktuelt at det i oppstartingsfasen legges vekt på enkelte plantemaer, slik som vegnettet, vernskog e. l.

Landbrukskontoret, skogbruksetaten, er inntil videre ansvarlig for planleggingen på kommunenivå. Departementet legger opp til at planprosessen skal videreføres av kommunen, som etter 1. januar 1994 er skogoppsyn i henhold til Skogbruksloven, og utarbeiding og rullering av fullstendige oversiktsplaner vil være en kommunal oppgave i framtiden.

Det forutsettes at landbrukskontoret søker et nært samarbeid med kommunal plan- og miljøetat, skogeierorganisasjoner og andre berørte interesser under oppstartning av planarbeidet. Det skal legges vekt på at alle parter, også de enkelte skogeiere, er kjent med planprosessen og framdriften i planarbeidet. Behovet for rasjonelle rutiner tilsier at forvaltningsmyndighetenes kontakt med skogeierne normalt bør foregå på organisasjonsnivå. Skogeiernes organisasjoner bør på sin side legge forholdene til rette for at de enkelte eiere kan bidra positivt til planleggingen.

Oversiktsplaner som er eller vil bli ferdig i løpet av 1993 skal sendes berørte lokale parter til høring, behandles i landbruksnemnda og godkjennes av fylkeslandbruksstyret.

Departementet anbefaler at arbeidet med oversiktsplanene i størst mulig grad knyttes opp mot kommuneplanarbeidet i den enkelte kommune. Gjennom dette vil det være god sikkerhet for at skogbruket kan bidra til å nå kommunens mål, at skogbrukets interesser blir tilfredsstillende vurdert i forbindelse kommuneplanleggingen, og at skogbruket gjøres kjent med de samfunnsmessige avveininger kommunen må gjøre i forbindelse med arealdisponering og næringsutvikling.

6.0 AREALDELEN

6.1 Arealkategorier - kartfesting

Gjennom kartfesting av skogbrukets arealinteresser i kommunen skal det tas sikte på å gi en oversikt over ulike arealkategorier. I første fase av planarbeidet skal kartframstilling av de ordinære skogområdene, vernskoggrensene og vernskogområdene prioriteres. Arbeidet med vernskoggrensene er nå kommet så langt at denne plangrensen kan framstilles på kart. I henhold til skogbrukslovens § 33 gjelder særskilte regler for avvirkning i vernskog, og forvaltningsmessige forhold tilsier at det er grunn til å ofre denne delen av skogarealet oppmerksomhet i forbindelse med utforming av oversiktsplaner.

Andre temaer som kan være aktuelle for kartframstilling er:

- områder egnet for skogreising
- jordbruksarealer ute av drift og egnet for etablering av skog
- områder med særlige, dokumenterte miljøverdier

Ordinære skogområder er områder med natur- eller kulturskog som 1) skjottes og drives etter normale skogbruksmessige prinsipper (inkludert skogreist mark) eller 2) som etter kostnadsmessig forsvarlig vegløsning vil kunne drives rasjonelt

Områder aktuelle for skogreising er områder som etter treslagsskifte eller skogreising på snau mark eller myr kan karakteriseres som et ordinært skogområde. Det forutsettes at aktualitetsvurderingen tar utgangspunkt både i økonomiske og miljømessige forhold

Jordbruksarealer ute av drift og egnet for etablering av skog er områder som er vurdert i samsvar med retningslinjer gitt i Rundskriv M-124/91 og som kan klassifiseres som tilskuddsberettiget i henhold til Forskrift om tilskudd til etablering av skog på jordbruksarealer ute av drift m. v.

Vernskogområder er områder som er vurdert i samsvar med retningslinjer gitt i Rundskriv M-0618/92 og som faller innenfor vernskoggrensene

Områder med særlige, dokumenterte miljøverdier er områder av særlig verdi i kulturminnesammenheng, for biologisk mangfold, landskap og friluftsliv m.v.

6.2 Areal- og vegvurderinger

Målretting av virkemiddelbruken, og prioritering av offentlige virkemidler til de områdene som gir størst nyttevirkning for samfunnet står sentralt i arbeidet med oversiktsplanlegging i skogbruket. Grunnlaget for utforming av en virkemiddelstrategi for skogbruket i kommunen er de egnethetsvurderinger som knyttes til skogarealene.

Stående kubikkmasse og bonitet er ofte de enkeltfaktorer som tillegges størst vekt ved vurdering av arealenes verdi for skogbruk. Et rasjonelt og effektivt skogbruk krever imidlertid også en hensiktsmessig infrastruktur i form av et godt utbygd skogsvegnett. Videre vil andre samsfunnsinteresser knyttet til arealene ha betydning for vurdering av lønnsom drift i et langsiktig perspektiv. I arbeidet med oversiktsplanlegging for skogbruket er det disse forhold som sammen skal legges til grunn for framstilling av næringens arealinteresser og utviklingspotensiale.

6.3 Nærmere om vegvurderingene

Planene bør omfatte en oversikt over eksisterende vegnett og en plan for den videre utbygging av veger (hovedplan for vegnettet), basert på skoglige data samt miljømessige og andre samfunnsmessige interesser. Hovedplanen skal skissere de eksisterende og nye veger som sammen bidrar til en tilfredsstillende vegdekning på skogarealet i kommunen.

Vegdekningen varierer sterkt mellom landsdeler og kommuner. I mange områder er hovedvegnettet tilnærmet utbygd, mens i andre er vegdekningen alt for liten. Behovet for vegplanlegging vil følgelig variere mellom kommunene, og i noen kommuner kan opprusting av eksisterende veger være det mest aktuelle plantemaet.

Normalt bør planene omfatte alle permanente veger, men det kan i første omgang være hensiktsmessig å prioritere planløsninger for de områder i kommunen som er mest aktuelle for videre vegutbygging (områdeplaner). Terrengets tilgjengelighet, og tekniske og økonomiske trekk ved den videre vegutbyggingen må legges til grunn for vegvurderingene.

Følgende forhold bør vektlegges i forbindelse ved planleggingen:

- *tømmerkvantum i vegenes dekningsområde*
- *produksjonsevnen i dekningsområdet*
- *andre samfunnsmessige verdier knyttet til vegens dekningsområde, herunder miljøverdier*

Med utgangspunkt i data fra områdetaksten eller andre skogoversikter bør foreslåtte nye veger undergis økonomiske betraktninger som, så langt det er mulig, viser hovedtrekk i lønnsomheten ved de ulike anlegg. Økonomiske beregninger bør gjøres uten hensyn til gjeldende tilskuddsordninger.

Skogbrukets vegplanleggere i fylket bør trekkes med i arbeidet med areal- og vegvurderinger.

6.4 Andre plantema

Oversiktsplanleggingen for skogbruket er et fleksibelt plankonsept. Departementet vil peke på at denne arbeidsmåten, som bygger på definerings av mål og utforming av strategier i nær kontakt med andre sektorer og myndigheter, også kan være egnet til å løse andre planoppgaver i skogbruket enn de departementet har trukket fram i denne veilederen. Dette må tilpasses de utfordringer som foreligger lokalt, men aktuelle plantemaer kan f. eks. være skogbrukets forhold til kulturminner og kulturlandskap, særskilte forvaltningsmessige utfordringer i fjell- og kystnære områder, bynære områder m. v. Videre kan det være aktuelt å trekke inn skogbruksmessige forhold knyttet til bl.a. bygdeturisme og reiselivsutvikling, fiske- og viltforvaltning, turliv og idrett.

6.5 Kartframstilling

Kartframstilling av skogbrukets arealinteresser bør skje i henhold til de muligheter som foreligger i de enkelte kommuner og fylker. Det er viktig at det tas utgangspunkt i kommuneplanens arealdel og at kart utformes med tanke på integrasjon i denne. De fleste kommuner benytter kartgrunnlag i M 1:50 000 (Statens kartverk N 50) til kommuneplanenes arealdel. Dette varierer imidlertid med kommunens størrelse. Der kommuneplanen utarbeides i M 1:50 000 eller mindre er det vanlig å produsere kommunedelplaner (M 1:10 000 eller M 1:5 000) i tillegg.

Ut fra behovet for rullering av oversiktsplanen vil det være nyttig om framstillingen av arealinteressene kan skje ved hjelp av digitale kart. I denne forbindelse kan det være grunn til å peke på at det arbeides med digitalisering av alle veger, også skogsveger. På sikt vil vegdatabasen være tilgjengelig for planformål i alle kommuner.

Det bør tas sikte på et samarbeid med arealplanleggere i kommunen, slik at tilgjengelig GIS-utstyr kan bli til hjelp i arbeidet med å framstille oversiktskartene. Dette vil dessuten bidra til å lette arbeidet med eventuell integrasjon av oversiktsplanens kartdel i kommuneplanen.

Teknisk informasjon om kartframstilling gis f. eks. i Veiledning i framstilling av Kommuneplanens arealdel, utgitt av Statens kartverk i 1993.

7.0 HANDLINGSPROGRAM

Gjennom utforming av et handlingsprogram for skogbruket i kommunen legges grunnlaget for den videre utvikling av næringen i henhold til nasjonale skogpolitiske mål. Med utgangspunkt i skogbrukets utviklingsmuligheter i den enkelte kommune kan man utforme strategier og iverksette de tiltak som er nødvendige for å styrke næringens betydning, sikre en bærekraftig ressursforvaltning samt sikre sysselsetting og verdiskaping. Kontroll og evaluering av oppnådde resultater må i denne sammenheng vektlegges.

Programmet skal:

- *klarlegge viktige skog- og miljømessige utfordringer for næringen*
- *fastsette mål for utviklingen på ulike innsatsområder*
- *skissere en virkemiddelstrategi for skogbruket i kommunen*

Handlingsprogrammet bør også omfatte:

- *mulighetene for utnytting av andre utmarksressurser*
- *mulighetene for lokal videreforedling av trevirke*
- *andre sysselsettingsmessige effekter av et aktivt skogbruk*

Handlingsprogrammet bør være kortfattet. I det følgende gis det et forslag til disposisjon for innholdet, der de enkelte elementer kommenteres kort:

A. Status og utviklingstrekk

Med utgangspunkt i areal- og vegvurderinger gjøres det kort rede for skogbrukets status i kommunen. Dette innebærer en kort beskrivelse av kommunens areal- og virkesressurser ut fra eksisterende og planlagt vegnett, eksisterende skogbruksrelevant virksomhet og sysselsettingsmessige hovedtrekk i næringen. En kort beskrivelse av utviklingstrekk innen skogbruket kan med fordel knyttes til planens statusbeskrivelse.

B. Mål og strategier

Mål for skogbruket i kommunen trekkes opp på bakgrunn av nasjonale skogpolitiske retningslinjer, fylkeskommunale/kommunale plandokumenter samt skogbrukets utviklingspotensiale i kommunen. Strategier for å nå målene bør angis i tilknytning til målformuleringen slik at sammenheng og realisme i vurderingene kommer klart fram. Målsetningene bør i størst mulig grad være etterprøvbare, slik at strategier og tiltak senere kan vurderes i lys av oppnådde resultater. Som et supplement til overordnede målsetninger gir resultatmål begrenset til planperioden et godt grunnlag for å vurdere og iverksette konkrete tiltak.

C. Konkrete tiltak

Et prioritert element i handlingsprogrammet skal være en oversikt over konkrete tiltak fra myndighetenes side som skal settes i verk for å nå de mål som er trukket opp for skogbruket i kommunen.

D. Sysselsetting og næringsutvikling

Dersom tiltaksrettede planer skal kunne utgjøre et tilfredsstillende bidrag til kommuneplanlegginga er det naturlig at skogbrukets betydning for sysselsetting og verdiskapning i kommunen klargjøres. Dette innebærer at det med utgangspunkt i kommunens ressursituasjon må vurderes om det er grunnlag for økt satsing på skogbruksrelatert virksomhet, og effektene av dette må belyses.

På bakgrunn av landbrukspolitiske signaler om satsing på distrikts- og bygdeutvikling bør også handlingsprogrammet vurdere mulighetene for lokal næringsutvikling knyttet til videreforedling av trevirke.

E. Miljømessige forhold

Departementet vil understreke skogbrukets medansvar for at miljøverdier i skog ikke i unødig grad forringes.

Konkrete miljøtilpasninger i skogbehandling og skogsdrift krever detaljerte opplysninger om skogtilstand, arters livskrav m.v. og forutsettes ivaretatt gjennom flerbruksregistreringer knyttet til eiendommenes skogbruksplaner. Handlingsprogrammet skal imidlertid så langt det er mulig gi overordnede vurderinger av hvordan skogbruket skal møte utfordringer knyttet til miljømessig forsvarlig forvaltning av arealer og virkesressurser. Skogbrukets miljøoppgaver i forhold til friluftsliv, kulturminner, landskap og biologisk mangfold bør vurderes.

Gjennom planleggingen tas det sikte på å kartfeste hvilke områder som har særlige miljøverdier. I handlingsprogrammet bør det legges vekt på å klargjøre hvordan disse verdiene bør ivaretas gjennom virkemiddelbruken.

F. Informasjon

Handlingsprogrammet skal legge opp til at planinnholdet og skogbrukets aktivitet i kommunen gjøres kjent for befolkningen.

Det skal legges opp til en evaluering av skogbrukets utvikling i kommunen. Departementet mener det vil være hensiktsmessig med en gjennomgang av planen i forbindelse med rullering av kommuneplanen. Utgangspunktet for rulleringen må være hvorvidt behovet for skogsveger, nye rammebetingelser eller endringer i kommuneplanen gir grunnlag for å oppdatere målene. I og med at det legges opp til en tilnærming til kommuneplanlegginga er det imidlertid naturlig at vegvurderingene gjennomgås når kommuneplanen rulleres, dvs. ca. hvert 4. år.

8.0 VIRKNINGER AV PLANEN

- Oversiktsplanene vil ikke være bindende ved at de bestemmer hvilke tiltak som skal gjennomføres og hvilke tiltak som ikke skal kunne utføres på et bestemt areal. Departementet vil derfor understreke at oversiktsplanene ikke er gjennomføringsplaner, men planer som trekker opp hovedlinjer i forvaltningen av kommunenes skogareal. Samtidig vil planene ha en funksjon i forhold til både arealdelen og næringsdelen av kommuneplanene. De prioriteringer som kommer til uttrykk gjennom planprosessen skal legges til grunn for skogbruksmyndighetenes arbeidsinnsats og virkemiddelbruk, men gir ikke grunnlag for detaljstyring av skogeiernes næringsutøvelse.
- Planarbeidet skal klarlegge hvilke arealer som er av størst verdi for skogbruket. Dette arbeidet bør legges til grunn for virkemiddelstrategien i kommunen. Departementet understreker at siktemålet ikke er å hindre skogbruksmessig aktivitet i marginale områder. Den enkelte skogeier må selv bestemme aktivitetsnivået, også i de områder som ikke prioriteres for offentlige tilskudd.
- Planarbeidet vil kunne bidra til å avgrense områdetakster, og gi grunnlag for utarbeidelse av generelle retningslinjer for skogbruket som kan nedfelles i konkrete behandlingsforslag. Fellestakster og enkelttakster må utformes og avgrenses slik at bruk av tilskuddsmidler til skogregistrering først og fremst prioriteres til områder med stor skogbruksmessig verdi. Siktemålet skal ikke være å unngå skogbruksplanlegging i marginale områder, idet skogbruksmessig aktivitet på denne typen areal i mange tilfeller betinger en planmessig forvaltning. Det er likevel grunn til å større grad å vurdere bruk av tilskuddsmidler i disse områdene ut fra nytte/kostnads-betraktninger.
- Tilskudd til etablering av skog, andre skogkulturtiltak og vegbygging skal på vanlig måte vurderes ut fra det regelverk som foreligger. Normalt skal tiltak i skogbruksmessig verdifulle områder prioriteres for tilskudd framfor tiltak i marginale områder.
- Hovedplan for vegnettet vil kunne utgjøre et verdifullt hjelpemiddel i saksbehandling knyttet til Forskrift om meldeplikt og godkjenning av skogsveger (fastsatt 1. november 1991). I forhold til høringsinstansene i vegsaker vil hovedplanen og arealvurderingene i tilknytning til denne gi god og helhetlig informasjon om viktige utviklingstrekk ved vegnettet.

Hovedplanene må utformes på en slik måte at miljømessige konsekvenser av den foreslåtte vegutbyggingen i området klargjøres. Høringsinstansene må, på bakgrunn av de vurderinger som ligger til grunn for forslaget, kunne gi forhåndsaksept på strategi og hovedlinjer i vegbyggingen i de enkelte kommuner. Gjennom en planmessig vurdering og kartmessig framstilling av framtidig vegnett legges grunnlaget for at viktige avveininger kan skje tidlig i prosessen. Videreføring av de enkelte vegprosjekter (prioritering i tid) vil imidlertid være avhengig av skogeiernes egne prioriteringer.

- Areal- og vegvurderingene vil også gi et bedre grunnlag for avveininger mellom vegbygging og tilskudd til drift i vanskelig terreng. Det vises her til § 2, 2. ledd i Forskrift for statstilskudd til drift i vanskelig terreng (fastsatt 6. januar 1993).